

DE NIEUWE **PSALM** BERIJMING

KokBoekencentrum – Utrecht

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met de Stichting Dicht bij de Bijbel.

ISBN 978 90 435 3576 2
NUR 709

Vormgeving: Anton Sinke, www.antonsinke.nl
Muziekgravures: Wilbert Berendsen

www.kokboekencentrum.nl
www.denieuwepsalmbereijming.nl
www.smallstonemedia.com

© 2021 Small Stone Media bv
t/a Stichting Dicht bij de Bijbel

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende: Small Stone Media bv, Dordrecht.

Woord vooraf

Nergens in de Bijbel komen God en mens zo dicht bij elkaar als in de psalmen. In alle tijden hebben gelovigen met de woorden van deze Joodse liederen God gezocht in gebed, Hem gedankt om zijn goedheid, aangeroepen in nood en geprezen om zijn genade. Tussen de uitersten van jubelende blijdschap en diepe vertwijfeling zijn alle menselijke emoties erin vindbaar.

De psalmen komen dichtbij als we ze in de taal van nu kunnen zingen. De bestaande berijmingen op de Geneefse melodieën sluiten echter steeds minder aan bij de hedendaagse taal. Daarom nam ik het initiatief om met andere dichters een nieuwe berijming te maken van alle 150 psalmen. Dat leidde in 2014 tot de oprichting van stichting *Dicht bij de Bijbel* en tot de start van *De Nieuwe Psalmbelijming*. Uiteindelijk is het project met negen dichters voltooid. Achter in de bundel stellen zij zich voor. Zes jaar lang hebben we schatten opgegraven in de psalmen om de eeuwenoude poëzie in eigentijdse taal te vangen.

Een psalm berijmen is verbazend moeilijk. J.W. Schulte Nordholt – een van de dichters die meewerkten aan het Liedboek voor de Kerken – heeft het berijmen van een psalm vergeleken met het lot van Simson: ‘De dichter wordt met zeven touwen gebonden: de tekst, de melodie, de maat, het ritme, het rijm, de getrouwheid en de aanspreekbaarheid. En als men dan goed vastzat werd er geroepen: de Filistijnen over u, en dat waren dan de critici (...).’ (Uit: *De werkplaats van het Liedboek*, p. 44). Die worsteling hebben ook de dichters van De Nieuwe Psalmbelijming ervaren. U heeft dan ook geen perfecte berijming in handen, er blijft altijd ruimte voor verbetering.

Om eenheid binnen de berijmingen te bevorderen hebben de dichters gezamenlijk uitgangspunten opgesteld: hoe geven we de Godsnaam weer, hoe definiëren we eigentijdse taal, van welke rijmvormen maken we gebruik enzovoort.

Alle uitgangspunten zijn te vinden op de website van De Nieuwe Psalmbelijming. Ik noem er hier één: Er is naar gestreefd de berijmingen dezelfde boodschap en emotie mee te geven als de onberijmde teksten. De woorden ‘dezelfde boodschap’ geven al aan dat het niet gaat om ‘zo letterlijk mogelijk’ berijmen (dat zou eerder een vertaling opleveren dan een berijming), maar om zorgvuldig weergeven van de strekking. Hierbij is de poëtische aanpak meestal vrij compact. Dat wil zeggen: liever de onberijmde tekst samenvatten en eventueel details weglaten, dan uitweidingen toevoegen, bijvoorbeeld omwille van rijm of strofobouw. Hierdoor is deze berijming compacter dan de meeste andere, met als voordeel dat in de eredienst vaker de hele psalm gezongen kan worden in plaats van enkele verzen.

Nu het project is afgerond, wil ik graag een aantal mensen bedanken. Om te beginnen onze trouwe meelezers, een groep van zo’n 25 theologen, musici, neerlandici en dichters. Ze kregen gedurende het traject steeds de conceptberijmingen toegestuurd en gaven keer op keer feedback, ieder vanuit zijn of haar expertise.

Ook grote dank voor het vele werk van het revisiecomité. René Barkema, Ria Borkent, Freddy Gerkema, Margriet Helder, Annemarie Nobel en Wijgert Teeuwissen hebben in de laatste revisieronde waardevolle suggesties en verbeteringen aangedragen.

Ik dank ook de mededichters. Bijzonder is het dat we als broers en zussen, met verschillende (kerkelijke) achtergronden, zo eensgezind aan dit project hebben gewerkt. Ik heb ontzettend veel geleerd van jullie. Dank!

Niet in de laatste plaats dank ik Martine, mijn vrouw. Zij was mijn eerste klankbord. Zij heeft elke zin, elk vers, elke psalm, en dat in verschillende versies, hardop voor mij gezongen. Zij leverde steeds de eerste feedback, gaf eerlijk aan als het nog nergens op leek, was enthousiast als ze het mooi vond. Zonder haar zou mijn aandeel niet gelukt zijn.

Tot slot: alle dank aan God. Voor Hem hebben we dit werk gedaan, voor Hem leggen we het neer. Ik hoop dat ook een volgende generatie de liefde van God voor mensen en van mensen voor God zal ontdekken in de psalmen. Ik bid dat De Nieuwe Psalmbereijming gezegend zal worden door de Heer over wie we in de psalmen zingen.

Juich voor de HEER om Hem te loven;
oprechte mensen, huldig Hem.
Haal uit je hart een lied naar boven;
leg alle liefde in je stem.
Zing bij de akkoorden;
speel met nieuwe woorden;
zing bij harp en luit.
Maak de mooiste klanken
om de HEER te danken;
zing het vrolijk uit.

Psalm 33:1 uit *De Nieuwe Psalmbereijming*

Jan Pieter Kuijper
Initiatiefnemer en dichter van De Nieuwe Psalmbereijming

Ga naar www.denieuwepsalmbereijming.nl/uitgangspunten
om de uitgangspunten van deze bereijming te lezen.

Gelukkig wie verkeerd gezelschap mijdt

1

Psalm 1

1 Ge - luk - kig wie ver - keerd ge - zel - schap mijdt,
 wie niet het pad kiest dat tot zon - de leidt,
 wie wei - gert om met spot - ters op te trek - ken.
 Ge - luk - kig wie met blijd - schap blijft ont - dek - ken
 hoe rijk de wet is die de HEER hem geeft,
 wie dag en nacht uit de - ze woor - den leeft.

- 2 Hij is zoals een *boom die is geplant in goede grond, dicht bij de waterkant. Wanneer het tijd is zal hij vruchten dragen. Zijn blad verdort zelfs niet op hete dagen. Hij groeit en bloeit bij alles wat hij doet. Wat hij ook onderneemt, het lukt hem goed.*
- 3 Met wettelozen *zal het anders gaan: het is in Gods gericht met hen gedaan. Zoals de wind het kaf scheidt van het koren, zo blaast Hij weg wie niet bij Hem wil horen. De HEER gaat mee met wie rechtvaardig is. Wie slecht is eindigt in de duisternis.*

tekst Jan Pieter Kuijper
 melodie Straatsburg 1539/Genève 1551

2

Wat willen al die wereldleiders toch

Psalm 2

1 Wat wil-len al die we-reld-lei-ders toch
 met al hun plan-nen en hun dwa-ze dro-men?
 Ze voe-ren o-ver-leg om door be-drog
 van God en zijn ge-zalf-de los te ko-men.
 Dan lacht de HEER van-uit zijn he-mel-wo-ning;
 Hij spreekt tot hen met god-de-lij-ke spot:
 'Ik ben de HEER en mijn ge-zalf-de ko-ning
 re-geert in Si-on, op de berg van God.'

- 2 Hij sprak tot Mij en kondigde dit af:
 'Jij bent mijn zoon; Ik geef aan jou het leven.
 Bedwing de volken met een sterke staf;
 Ik heb hen aan jou in bezit gegeven.'
 Heersers, wees wijs: je moet de HEER gaan eren.
 Kniel voor de zoon en luister naar zijn stem.
 Hij zal je anders in zijn vuur verteren.
 Je bent pas veilig als je schuilt bij Hem.

tekst Arjen Vreugdenhil
 melodie Straatsburg 1539/Genève 1542

O HEER, mijn vijand staat**3**

Psalm 3

1 O HEER, mijn vij-and staat
 met man en macht pa-raat
 om te-gen mij te strij-den.
 Hoor hoe men mij be-spot:
 'Hij krijgt geen hulp van God.'
 Maar U zult mij be-vrij-den!
 U bent mijn schild, mijn eer.
 U richt mij op wan-neer
 mijn krach-ten het be-ge-ven.
 Van-uit Je-ru-za-lem
 be-ant-woordt U mijn stem;
 uw lief-de laat mij le-ven.

3

2 Ik sliep ge - rust van-nacht:
 de HEER heeft nieu-we kracht
 voor de - ze dag ge - ge - ven.
 Ik vrees het le - ger niet
 dat mij als mik-punt ziet
 en uit is op mijn le - ven.
 Sta op, mijn God, en raak
 mijn vij-and op de kaak;
 ver - brij-zel al zijn tan - den.
 HEER, help ons in de strijd.
 Be - vrijd uw volk en spreid
 uw ze - ge-nen-de han - den.

tekst Jan Pieter Kuijper
 melodie Genève 1551

Wil antwoord geven op mijn vragen

4

Psalm 4

1 Wil ant-woord ge-ven op mijn vra-gen,
 God, U die op-komt voor mijn recht.
 Als slech-te men-sen mij be-la-gen,
 laat dan ge-na-dig uit-komst da-gen.
 Geef ruim-te, luis-ter naar uw knecht.
 Man-nen, hoe-lang nog moet ik lij-den
 om al je leu-gens o-ver mij?
 Blijf je toch niet aan las-ter wij-den.
 Wie hoopt op God zal Hij be-vrij-den.
 Als ik Hem roep, dan ant-woordt Hij.

4

2 Voel je je hart van boosheid be-ven,
be-dwing je dan en zon-dig niet.
Weet in de nacht: God is ver-he-ven.
Schenk Hem het of-fer van je le-ven.
Blijf rus-tig tot Hij uit-komst biedt.
'Wie geeft ons toe-komst?' vra-gen ve-len.
'De angst knijpt on-ze ke-len dicht.'
HEER, wilt U on-ze won-den he-len,
ons in uw lief-de la-ten de-len?
Schenk ons uw licht, toon uw ge-zicht.

- 3 *Mijn blijdschap is niet van beneden.*
Ik hoof geen aardse overvloed.
Mijn hoop reikt verder dan het heden.
HEER, dankzij U rust ik in vrede.
Bij U in huis heb ik het goed.

tekst Arie Maasland
melodie Genève 1542/Lyon 1547

HEER, luister naar mijn bange klachten**5**

Psalm 5

1 HEER, luis-ter naar mijn ban-ge klach-ten.
 Mijn God en ko-ning, sta mij bij.
 Vroeg in de mor-geen hoort U mij.
 Ik blijf op U na lan-ge nach-ten
 ver - lan-gend wach-ten.

- 2** *U zult de misdaad niet belonen,
 want U verafschuwt al het kwaad.
 U bent een God die leugens haat.
 U laat wie wangedrag vertonen
 niet bij U wonen.*
- 3** *U overlaadt mij met uw zegen.
 Ik dank U als ik bij U kom
 en neerkniel in uw heiligdom.
 HEER, houd mijn tegenstanders tegen;
 wijs mij uw wegen.*
- 4** *Hun mond kan enkel kwaad verspreiden;
 hun keel is als een open graf.
 Stoot die bedriegers van U af.
 God, gun wie tegen U blijft strijden
 geen medelijden.*

5

5 Maar vro-lijk zijn de vluch-te - lin - gen,
om - dat U hun een schuil-plaats biedt.
Er komt geen ein-de aan hun lied.
U zult hen die uw naam be - zin - gen
met trouw om-rin - gen.

tekst Jan Pieter Kuijper
melodie Genève 1542

6

HEER, laat uw boosheid varen

Psalm 6

1 HEER, laat uw boos-heid va - ren,
wil mij uw straf be-spa - ren
en mij ge - na - dig zijn.
Ik zit hier te ver-kwij-nen;
mijn moed en kracht ver-dwij-nen
in die-pe angst en pijn.

- 2 *Hoelang laat U mij lijden?*
Keer om, kom mij bevrijden;
toon mij uw liefde, HEER.
God, er is haast geboden;
verlos mij, want een dode
bezingt uw naam niet meer.
- 3 *Moe ben ik van mijn klachten;*
ik maak in lange nachten
mijn bed met tranen nat.
Gezwellen zijn mijn ogen.
Mijn krachten zijn vervlogen;
ik voel mij afgemat.
- 4 *Ga weg van mij, rebellen,*
en allen die mij kwellen
met onrecht en geweld.
De HEER verhoort mijn smeken.
Hij zal je hoogmoed breken:
je dagen zijn geteld.

tekst Arjen Vreugdenhil
melodie Genève 1542